

4.1 Beoordelingsmodel voor de vragen

Antwoorden

Deel-
scores

Aan het juiste antwoord op een meerkeuzevraag wordt één punt toegekend.

Tekst 1 Herse en Aglauros

Maximumscore 1

- 1 Het heet worden / vlam vatten (tijdens het vliegen).

Opmerking

Fout rekenen: het vliegen.

Maximumscore 3

- 2 • apostrofe: tu, Pandrose
• chiasme: Aglauros laevum, medium Herse
• asyndeton: laevum, medium

1

1

1

Opmerking

Bij elk antwoord alleen een scorepunt toekennen indien de combinatie van stilistisch middel en Latijns citaat juist is.

Maximumscore 1

- 3 maar tovert zich niet om (regel 731) / neemt dan zijn staf, waarmee hij slaap verwekt én wegjaagt, sierlijk ter hand (regel 735-736) / en poetst zijn elegante vleugelschoenen op (regel 736).

Opmerking

Fout rekenen: Hierna verhief zich de herautgod op zijn vleugelpaar (regel 708) / De god met vleugels (regel 714).

Maximumscore 1

- 4 torvi (regel 752)

Maximumscore 3

- 5 • a. forti
• b. in het Latijn is pectus lijdend voorwerp
• in de vertaling is borst onderwerp
Of woorden van overeenkomstige strekking.

1

1

1

Eindexamen Latijn vwo 2005-I

havovwo.nl

Antwoorden	Deel-scores
Maximumscore 3	
6 ☐ • a. arcana	<u>1</u>
• b. contra data foedera (regel 757)	<u>2</u>
<i>Opmerkingen</i> <i>Fout rekenen: bij a. arcana profana</i> <i>Wanneer bij b. alleen als antwoord is gegeven 'data foedera', één scorepunt toekennen.</i>	
Maximumscore 2	
7 ☐ • a. petit	<u>1</u>
• b. petit is een praesens historicum (en geeft een handeling weer), de andere praesentia beschrijven een toestand Of woorden van overeenkomstige strekking.	<u>1</u>
Maximumscore 2	
8 ☐ • a.	<u>1</u>
<i>Opmerking</i> <i>Alleen scorepunt toekennen, indien het gehele vers juist is gescandeerd.</i>	
• b. Invidia	<u>1</u>
Maximumscore 2	
9 ☐ • De vertaler heeft acies laten slaan op de tanden, terwijl de ogen / blik ermee wordt bedoeld	<u>1</u>
• gezien obliquo lumine in regel 787 Of woorden van overeenkomstige strekking.	<u>1</u>
Maximumscore 1	
10 ☐ Invidia gaat lachen. Of woorden van overeenkomstige strekking.	
Maximumscore 2	
11 ☐ De godin Jaloezie wordt ook zelf geplaagd door de eigenschap jaloezie en is daarmee haar eigen straf / straft daarmee zichzelf. Of woorden van overeenkomstige strekking.	
<i>Opmerking</i> <i>Wanneer alleen als antwoord is gegeven 'De godin Jaloezie wordt ook zelf geplaagd door de eigenschap jaloezie', één scorepunt toekennen.</i>	
Maximumscore 1	
12 ☐ successurumque Minervae (regel 788)	
<i>Opmerking</i> <i>Niet fout rekenen indien 'indoluit' (regel 789) aan het antwoord is toegevoegd.</i>	

Eindexamen Latijn vwo 2005-I

havovwo.nl

Antwoorden	Deel-scores
------------	-------------

Maximumscore 2

- 13 • a. Minerva's (feestelijke) burcht (regel 712) 1
• b. ('t) hooggeleerd (Lyceumbos) (regel 710) 1

Opmerking

Niet fout rekenen indien alleen 'Lyceumbos' als antwoord is gegeven.

14 ■ c

Tekst 2 Mercurius en Aeneas

Maximumscore 1

- 15 (teris) otia (regel 271)

Opmerking

Fout rekenen: uxorius (regel 266).

Maximumscore 2

- 16 • Aeneas moet denken aan zijn eigen roem 1
• Aeneas moet denken aan de toekomst van zijn zoon / Ascanius 1
Of woorden van overeenkomstige strekking.

Maximumscore 1

- 17 uxorius (regel 266)

Maximumscore 2

- 18 • a. Aeneas is op het moment dat hij wordt toegesproken niet pius vanwege het verzaken van zijn plicht door zijn lange verblijf in Carthago 1
Of woorden van overeenkomstige strekking
• b. Aeneas is hier wel pius, want hij gehoorzaamt direct aan de bevelen van Iuppiter / Mercurius om te vertrekken 1
Of woorden van overeenkomstige strekking.

Maximumscore 1

- 19 furentem (regel 283)

Maximumscore 1

- 20 Bij Dido / In Carthago blijven.

Tekst 1 en tekst 2

Maximumscore 2

- 21 • De Metamorphosen bestaat uit een aantal losse verhalen. Dit verhaal wordt verbonden met het grotere geheel omdat er aan het eind een gedaanteverandering plaatsvindt / In tekst 1 stuurt de komst van Mercurius de grote lijn van het verhaal niet, omdat de Metamorphosen uit een aantal losse verhalen bestaat 1
• Tekst 2 vormt een kritiek punt in het doorlopende verhaal over de omzwervingen en vestiging in Italië van Aeneas / In tekst 2 maakt de komst van Mercurius deel uit van het grotere geheel: door de boodschap van Mercurius besluit Aeneas te vertrekken uit Carthago om zich in Italië te vestigen 1
Of woorden van overeenkomstige strekking.

Opmerking

Wanneer niet is ingegaan op het verschil in structuur tussen beide werken, één scorepunt toekennen.

Antwoorden	Deel-scores
Tekst 3	
Maximumscore 2	
22 ☐ • Volgens Ransmayr was de titel van het werk ‘veranderingen’ alleen al een belediging voor Augustus die elke verandering zag als een bedreiging van ‘de bestendigheid en onwandelbaarheid van de macht’	<u>1</u>
• Volgens de gangbare opvatting zou Augustus zich gestoord hebben aan het gebrek aan decorum dat goden en helden in de Metamorphosen vertonen / aan de frivole toon van de Metamorphosen Of woorden van overeenkomstige strekking.	<u>1</u>
Maximumscore 1	
23 ☐ Ars Amatoria	
<i>Opmerking</i> <i>Niet fout rekenen: Amores.</i>	
4.2 Beoordelingsmodel voor de vertaling	
<i>Opmerking</i> <i>Het praesens historicum mag met een o.t.t. of o.v.t. vertaald worden.</i>	
Maximumscore 2	
24 ☐ Kolon 24 Quem postquam caelo non repperit, Nadat ze hem / die in de hemel niet gevonden had,	
Niet fout rekenen: Nadat ze hem in de hemel niet vond	<u>0</u>
<i>Quem</i> niet vertaald als relatieve aansluiting	<u>1</u>
<i>caelo</i> door de hemel	<u>0</u>
<i>repperit</i> vertaald als praesens	<u>0</u>
<i>repperio</i> te weten komen / bedenken / verzinnen / verkrijgen	<u>0</u>
Maximumscore 1	
25 ☐ Kolon 25 ‘aut ego fallor aut ego laedor’ ait zei ze ‘of ik vergis me of ik word beledigd’	
Niet fout rekenen: <i>laedor</i> ik word gekwetst	<u>0</u>
<i>aut</i> of zelfs	<u>0</u>
<i>aut</i> niet vertaald	<u>0</u>
<i>laedo</i> verwonden / beschadigen	<u>0</u>
<i>ait</i> ach	<u>0</u>
<i>ait</i> zei hij	<u>0</u>

Eindexamen Latijn vwo 2005-I

havovwo.nl

Antwoorden	Deel- scores
Maximumscore 2	
26 □ Kolon 26 delapsaque ab aethere summo en nadat ze naar beneden gevlogen was / en ze vloog omlaag en / en, naar beneden gevlogen vanaf de top van de hemel	
Niet fout rekenen: <i>ab aethere summo</i> vanaf de zeer hoge hemel	
<i>delapsa</i> terwijl ze omlaag vloog	<u>0</u>
<i>delapsa</i> alle andere betekenissen	<u>0</u>
<i>ab</i> door	<u>0</u>
<i>aethere</i> hemelbewoners / god van de hemel / hemels	<u>0</u>
<i>summo</i> ik neem	<u>0</u>
Maximumscore 1	
27 □ Kolon 27 constitit in terris bleef ze staan / kwam ze tot stilstand op (de) aarde	
Niet fout rekenen: <i>constitit</i> stond ze stil / hield ze halt	
<i>constitit</i> hield ze stand	<u>0</u>
<i>constitit</i> alle andere betekenissen	<u>0</u>
<i>terris</i> landen	<u>0</u>
Maximumscore 1	
28 □ Kolon 28 nebulasque recedere iussit. en beval ze de nevel / nevels / wolken terug te wijken / zich terug te trekken / op te lossen / te verdwijnen.	
Niet fout rekenen: <i>recedere</i> weggaan	
<i>nebulas</i> niet verbonden met <i>recedere iussit</i>	<u>0</u>
<i>nebula</i> rook	<u>0</u>
<i>recedere</i> alle andere betekenissen	<u>0</u>
Maximumscore 2	
29 □ Kolon 29 Coniugis adventum praesenserat Hij had de (aan)komst van zijn echtgenote voorvoeld / had een voorgevoel gehad van de komst van zijn echtgenote	
Niet fout rekenen: <i>Coniugis</i> van de echtgenote	
Niet fout rekenen: <i>adventum</i> het naderen	
Niet fout rekenen, indien <i>ille</i> uit kolon 30 hier als onderwerp is vertaald met 'die'.	
<i>Coniugis</i> jij verbindt	<u>0</u>
<i>coniunx</i> huwelijk / bruid / geliefde	<u>0</u>
<i>adventus</i> opmars	<u>1</u>
<i>adventum</i> aangekomen	<u>0</u>
<i>praesenserat</i> hij voorvoelde / had een voorgevoel van	<u>1</u>

Eindexamen Latijn vwo 2005-I

havovwo.nl

Antwoorden	Deel-scores
Maximumscore 2	
30 □ Kolon 30	
inque nitentem Inachidos vultus mutaverat ille iuvencam; en (hij) had het uiterlijk van de dochter van Inachos veranderd in een schitterende / glanzende (jonge) koe;	
<i>inque</i> niet vertaald als combinatie van in + que	<u>0</u>
<i>nitentem iuvencam</i> / <i>iuvencam</i> vertaald als lijdend voorwerp	<u>0</u>
<i>nitentem</i> niet verbonden met <i>iuvencam</i>	<u>0</u>
<i>nitens</i> vruchtbaar	<u>1</u>
<i>Inachidos</i> niet verbonden met <i>vultus</i>	<u>0</u>
<i>Inachidos vultus</i> vertaald als onderwerp	<u>0</u>
<i>mutaverat</i> hij veranderde	<u>1</u>
<i>muta</i> van plaats doen veranderen / verbeteren / bederven / verruilen	<u>0</u>
<i>ille</i> verbonden met <i>vultus</i> of <i>iuvencam</i>	<u>0</u>
<i>iuvenca</i> jong meisje	<u>0</u>
Maximumscore 1	
31 □ Kolon 31	
bos quoque formosa est. ook als koe is zij mooi.	
Niet fout rekenen <i>bos</i> rund	
<i>bos quoque formosa est</i> ook de koe is mooi / de koe is ook mooi	<u>0</u>
<i>quoque</i> vertaald als vorm van <i>quisque</i>	<u>0</u>
Maximumscore 2	
32 □ Kolon 32	
Speciem Saturnia vaccae (kolon 33) probat De dochter van Saturnus keurt de schoonheid / het uiterlijk van de koe goed	
<i>species</i> het zien / kijken / blik / (droom)beeld / schijn / idee / ideaal / type / goederen / kruiden	<u>0</u>
<i>vaccae</i> niet vertaald als genitivus enkelvoud	<u>0</u>
<i>probo</i> onderzoeken / beoordelen / goedkeuring krijgen / bewijzen	<u>0</u>
Maximumscore 1	
33 □ Kolon 33	
quamquam invita ook al is dat tegen haar zin / wil / hoewel onwillig	
<i>invita</i> niet vertaald als vorm van <i>invitus</i>	<u>0</u>
<i>invita</i> gedwongen	<u>0</u>

Eindexamen Latijn vwo 2005-I

havovwo.nl

Antwoorden	Deel-scores
Maximumpunt 2	
34 □ Kolon 34	
nec non, et cuius et unde quove sit armento quaerit. en ze vraagt (zowel) van wie / wiens koe ze is (als /) en waar (ze) vandaan (komt / is) of / en uit welke kudde (ze komt / is).	
<i>cuius</i> van deze	<u>0</u>
<i>cuius</i> wie	<u>0</u>
<i>unde</i> waarom / daarom / zodat	<u>0</u>
<i>-ve</i> niet vertaald	<u>1</u>
<i>sit</i> zij zou kunnen zijn	<u>1</u>
<i>sit</i> moge / laat / moet zij zijn	<u>0</u>
<i>quaero</i> opzoeken / trachten te verkrijgen / begeren / missen / zich inspannen / aandoen / vereisen	<u>0</u>
<i>Opmerking</i> De woorden 'veri quasi nescia' zijn voorvertaald.	
Maximumpunt 2	
35 □ Kolon 35	
Iuppiter e terra genitam mentitur, Jupiter liegt / verzint dat ze voortgekomen is uit de aarde,	
Niet fout rekenen: <i>e terra genitam</i> dat ze een telg is van de aarde / afstamt van de aarde / verwekt is uit de aarde / geboort is uit de aarde	
<i>Iuppiter e terra</i> Jupiter en de aarde	<u>0</u>
<i>genitam</i> dat zij voortkomt	<u>1</u>
<i>genitus</i> voortbrenging	<u>0</u>
<i>genitus</i> veroorzaakt	<u>0</u>
<i>mentitur</i> er wordt gelogen door Iuppiter	<u>1</u>
<i>mentitur</i> hij / er wordt gelogen / verzonnen	<u>0</u>
<i>mentitur</i> hij doet een valse belofte / houdt zijn woord niet	<u>0</u>
<i>Opmerking</i> De woorden 'ut auctor desinat inquiri' zijn voorvertaald.	
Maximumpunt 1	
36 □ Kolon 36	
petit hanc Saturnia munus. de dochter van Saturnus vraagt / eist deze / haar als geschenk.	
<i>peto</i> alle andere betekenissen	<u>0</u>
<i>hanc</i> bijvoeglijk vertaald	<u>0</u>
<i>munus</i> functie / positie / taak / begafenis / offer / spelen / bouwwerk	<u>0</u>
Maximumpunt 1	
37 □ Kolon 37	
Quid faciat? Wat moet hij doen?	
Wat zal hij doen / kan hij doen / zou hij doen?	<u>0</u>
<i>Quid</i> waarom / iets	<u>0</u>
<i>facio</i> maken	<u>0</u>
<i>faciat</i> moet zij doen	<u>0</u>
<i>faciat</i> doet hij	<u>0</u>

Eindexamen Latijn vwo 2005-I

havovwo.nl

	Antwoorden	Deel- scores
	Maximumscore 2	
38 □ Kolon 38	Crudele suos addicere amores, non dare suspectum est: Het is verschrikkelijk / gruwelijk zijn minnares prijs te geven, (maar) (haar) niet geven is verdacht:	
	Niet fout rekenen: <i>Crudele</i> meedogenloos / hardvochtig /wreed	<u>1</u>
	<i>Crudele</i> ruw / onverbiddelijk	<u>0</u>
	<i>Crudele</i> door de wrede	<u>0</u>
	<i>suos</i> niet verbonden met <i>amores</i>	<u>0</u>
	<i>suos</i> hun	<u>0</u>
	<i>non dare suspectum</i> geen argwaan te geven	<u>0</u>
	<i>do</i> alle andere betekenissen	<u>0</u>
	<i>suspectus</i> argwanend / achterdochtig / op zijn hoede / het omhoog kijken / hoogte / bewondering	<u>0</u>
	Maximumscore 2	
39 □ Kolon 39	Pudor est, qui suadeat illinc, hinc dissuadet Amor. Het is (de) Schaamte / Pudor, die (het) (hem) aan de ene kant aanraadt, (de) Liefde / Amor die (het) (hem) aan de andere kant afraadt / Aan de ene kant is er Schaamte die (het) (hem) aanraadt, aan de andere kant (is er) Liefde, die (het) (hem) afraadt / raadt Liefde (het) (hem) af.	
	Niet fout rekenen: <i>Pudor est, qui suadeat illinc</i> Aan de ene kant is het de Schaamte die hem ertoe uitnodigt	
	Niet fout rekenen: <i>Pudor est, qui suadeat illinc</i> Aan de ene kant is er Pudor om (het) (hem) aan te raden	
	<i>qui</i> wie	<u>0</u>
	<i>suadeat</i> die hem zou kunnen / zou / moet aanraden	<u>0</u>
	<i>suadeat</i> moge / laat hij aanraden	<u>0</u>
	<i>suadeo</i> raad geven / overtuigen / prikkelen	<u>0</u>
	Maximumscore 1	
40 □ Kolon 40	Centum luminibus cinctum caput Argus habebat. Argus had een hoofd (dat) rondom voorzien (was) van honderd ogen.	
	<i>Centum</i> vele	<u>0</u>
	<i>lumen</i> alle andere betekenissen	<u>0</u>
	<i>luminibus cinctum</i> ogen rondom voorzien van	<u>0</u>
	<i>Centum caput</i> honderd hoofden	<u>0</u>
	<i>caput Argus</i> het hoofd Argus	<u>0</u>
	Maximumscore 2	
41 □ Kolon 41	Inde suis vicibus capiebant bina quietem, Daarvan namen beurtelings twee ogen rust / rustten / sliepen beurtelings twee ogen,	
	<i>bina (lumina)</i> twee lichten / lampen etc. (zie kolon 40)	<u>0</u>
	Indien ook in kolon 40, hier niet nogmaals aanrekenen.	
	<i>capio</i> grijpen / innemen / aanvaarden / wegnemen / vangen / verlokken / zich op de hals halen / voelen	<u>0</u>
	<i>quies</i> rustplaats / nacht / eeuwige rust / gemoedsrust / stilte	<u>0</u>

Eindexamen Latijn vwo 2005-I

havovwo.nl

Antwoorden	Deel- scores
Maximumscore 2	
42 □ Kolon 42 cetera servabant atque in statione manebant. de overige / de andere (ogen) waakten en bleven op hun (wacht)post.	
Niet fout rekenen: <i>atque</i> en <i>zo</i> / en daarom <i>cetera</i> overigens / in andere opzichten / maar / bovendien <i>atque</i> alle andere betekenissen <i>in statione manebant</i> indien evenals <i>servabant</i> vertaald met waakten	<u>0</u> <u>0</u> <u>1</u>
Maximumscore 1	
43 □ Kolon 43 Constiterat quocumque modo, Hoe hij ook maar was gaan staan,	
Niet fout rekenen: <i>Constiterat</i> hij ging staan <i>consisto</i> plaatsen / vaststellen / bijeenkomen / gaan wonen / bestaan / intreden / bestaan in / gaan liggen	<u>0</u>
Maximumscore 1	
44 □ Kolon 44 spectabat ad Io, keek hij / hij keek naar Io,	
<i>specto</i> vol bewondering kijken / onderzoeken / beoordelen / rekening houden met / betrekking hebben op	<u>0</u>
Maximumscore 1	
45 □ Kolon 45 ante oculos Io (kolon 46) habebat. (en) voor zijn ogen had hij Io / had hij (toch) Io voor zijn ogen.	
<i>ante</i> vertaald als bijwoord <i>oculos habebat</i> hij had ogen	<u>0</u> <u>0</u>
Maximumscore 1	
46 □ Kolon 46 quamvis aversus hoewel hij afgewend was / (ook) al had hij zich afgewend	
<i>quamvis</i> willekeurig / toch <i>aversus</i> afkerig / afgelegen delen / versmaad / verwijderd gehouden / verdreven	<u>0</u> <u>0</u>
Maximumscore 1	
47 □ Kolon 47 Luce sinit pasci; Overdag staat hij (haar) toe te grazen;	
Niet fout rekenen: <i>pasci</i> zich te goed te doen / zich te voeden <i>sino</i> ongemoeid laten <i>sinit</i> zij staat toe <i>pascor</i> veeteelt bedrijven / zich verlustigen in / opvoeden / rijk maken / laten groeien	<u>0</u> <u>0</u> <u>0</u>

Eindexamen Latijn vwo 2005-I

havovwo.nl

Antwoorden	Deel- scores
Maximumscore 1	
48 □ Kolon 48 cum sol tellure sub alta est, (maar) wanneer de zon onder de diepe aarde is (verdwenen),	
<i>cum</i> met / hoewel / omdat	<u>0</u>
<i>sol</i> publieke bezigheid / glans / ster	<u>0</u>
<i>tellus</i> grondbezit / vloer / land / gebied	<u>0</u>
<i>tellure</i> door de aarde / in de aarde	<u>0</u>
<i>tellure</i> niet vertaald als vorm van <i>tellus</i>	<u>0</u>
<i>alta</i> niet verbonden met <i>tellure</i>	<u>0</u>
<i>altus</i> hoog / ver verwijderd	<u>0</u>
Maximumscore 2	
49 □ Kolon 49 claudit et indigno circumdat vincula collo. sluit hij haar op en doet boeien / een boei om haar hals, die dat niet verdient.	
Niet fout rekenen: <i>indigno collo</i> om haar onwaardige hals	
<i>indigno</i> ik ben verontwaardigd	<u>0</u>
<i>indignus</i> onrechtvaardig / smadelijk	<u>0</u>
<i>collum</i> stengel / bergrug	<u>0</u>